

S. Sayısı : 205

Türkiye Cumhuriyetile İran Devleti Şehinşahisi arasında aktedilen telefon ve telgraf anlaşmasının tasdikı hakkında kanun lâyihası ve Hariciye ve Nafia encümenleri mazbataları (1/840)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1792

24 - V - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında 7 ikinci kanun 1937 tarihinde Tahrande akid ve imza edilen telefon ve telgraf anlaşmasının tasdikı hakkında Hariciye vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 - V - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekâlet V.
Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında Tahrande 7 ikinci kanun 1937 tarihinde imza edilen telefon ve telgraf mukavelenamesi esbabı mucibe lâyihasıdır:

Türkiye Cumhuriyeti ile komşu, dost İran Devleti Şehinşahisi arasında mevcut dostluk rabta ve münasebatının daha ziyade takviyesine yarayacak telgraf ve telefon muhaberatının inkişafını temin etmek gayesile iki memleket arasında bazı telgraf ve telefon hatları tesisine ve halen mevcut olan hatların iyileştirilmesine ve iki memleket radyo istasyonlarının doğrudan doğruya bağlı bulunmadığı memleketlere çekilen telsiz telgrafların transitine mütedair hususî bir anlaşma, Tarafeyni arasında husul bulan mutabakat üzerine bu kere Tahrande 7 ikinci kanun 1937 tarihinde akid ve imza edilmiştir.

İşbu anlaşma metninin son maddesinde de tasrih olunduğu ve hile anlaşma Âkid Tarafından her birinin teşriî usul ve merasimine tâbi tutulacak ve bu merasimin ifa edildiği, nota ile diğer Tarafa tebliğ olunacaktır.

Anlaşma, son notanın tevdiinden itibaren 15 gün sonra meriyete girecektir.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Esas No. 1/840
Karar No. 36

27 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahi arasında Tahrande 7 ikinci kânun 1937 tarihinde akid ve imza edilen telefon ve telgraf anlaşmasının tasdikı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanıp İcra Vekilleri heyetinin 21 - V - 1937 tarihli kararile Büyük Meclise sunulan kanun lâyihası, Hariciye vekâleti namına Kâtibi umumî vekili Nebil Batı hazır olduğu halde encümemizde tetkik ve müzakere olundu.

Komşu Devletle aramızda mevcut dostluk rabıta ve münasebetlerini daha ziyade takviyeye yarayacak işbu muahede iki taraf telgraf ve telefon muhaberatının inkişafını temin edecek ma-

hiyette görülmüş ve kanun lâyihası aynen kabul olunmuştur.

Havalesi mucibince Nafta encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye En. Reisi Na.	M. M. Na.	Kâtib
Antalya	Kastamonu	Kastamonu
<i>Dr. C. Tunca</i>	<i>Ş. İlden</i>	<i>Ş. İlden</i>
Diyarbakir	Niğde	Kars
<i>Zeki M. Alsan</i>	<i>Kâmil İrdelp</i>	<i>M. Akyüz</i>
Kütahya	Diyarbakir	Bolu
<i>H. R. Gürpınar</i>	<i>Dr. Tali Öngören</i>	<i>H. C. Çambel</i>
Erzurum		
<i>P. Demirhan</i>		

Nafta Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Nafta Encümeni
Esas No. 1/840
Karar No. 18

28 - V - 1937

Yüksek Reisliğe

Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahi arasında 7 ikinci kânun 1937 tarihinde Tahrande akid ve imza olunan telefon ve telgraf anlaşmasının tasdikı hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21 - V - 1937 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve esbabı mucibe mazbatası Hariciye Encümeni mazbatasile birlikte okundu ve icabı görüşüldü.

Komşu İran Devletile aramızda mevcut olan dostluk rabıtalarmı bir kat daha takviye edecek olan telgraf ve telefon hatlarının ıslahı ve yeniden bazı hatların tesisi ile muhaberatın inkişafı

gayesini hedef tutan kanun layihası aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Meclisin tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Nafta En. Rs.	M. M.	Kâtib
Erzincan	Kayseri	Manisa
<i>A. S. İtter</i>	<i>A. H. Kalaç</i>	<i>Osman</i>
Afyon K.	Elâziz	Eskişehir
<i>M. Gönenç</i>	<i>F. Z. Çiyiltepe</i>	<i>O. Işın</i>
Eskişehir	İzmir	Niğde
<i>A. Özdemir</i>	<i>S. Epikmen</i>	<i>H. Mengi</i>
Samsun	Kars	
<i>Dr. A. Sirel</i>	<i>Baha Öngören</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında aktedilen telefon ve telgraf anlaşmasının tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile İran Devleti Şehinşahisi arasında 7 ikinci kânun 1937 tarihinde Tahranda akid ve imza edilen telefon ve telgraf anlaşması kabul ve tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden itibaren muteberdir.

MADDE 3 — İşbu kanun hükümlerinin ic-

rasma İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

21 - V - 1937

Bş. V. V.	Ad. V.	M. M. V.
Dr. R. Saydam	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Saracoğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmén

BAZI TELGRAF VE TELEFON HATLARININ TESİSİNE MÜTEDAİR HUSUSİ ANLAŞMA

Türkiye Cümhuriyeti Hükûmeti
ve

İran Devleti Şehinşahisi

İki memleket arasında telgraf ve telefon muhaberatının inkişafı arzusu ile mütehassis olarak bazı telgraf ve telefon hatları tesisine ve halen mevcut olan hatların ıslahına mütedair hususî bir anlaşma akdine karar vermişler ve murahhasları olarak

Türkiye Cümhurreisi:

Sabrık Vekil, Cemiyeti Akvam nezdinde sabrık daimî murahhas, Büyük Millet Meclisinde saylav Ekselans Cemal Hüsnü Tarayı ve

Orta Elçi Ekselans Kemal Köprülüü

Majeste İran Şehinşahı:

Hariciye Veziri Ekselans Enayetullah Samiy ve

Posta, Telgraf ve Telefon Nezareti Müsteşarı Ekselans Memed Hakimîyi

tain buyurmuşlardır.

İşbu murahhaslar usulüne muvafık ve muteber görülen salâhiyetnamelerini teati ettikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır:

Madde — 1

Türkiye Hükûmeti ve İran Hükûmeti, her biri kendi ülkesi üzerinde ve 1937 senesi içinde, Bayazıt ve Makû arasındaki telgraf hattını ıslah ve ikinci bir ihtiyat hattı ile bunu çiftleştirmeği taahhüd ederler. Bayazıt veya Erzurum ve Tebriz istasyonları icabeden bilcümle modern tesisatla teçhiz edileceklerdir.

Madde — 2

Tahranda, 14 mart 1937 tarihinde imza edilen hudud muhtelit gümrük anlaşmasında derpiş olunan mahalde hudud posta ve telgraf idareleri tesis edilecektir.

Bu idareler, iki memleket arasında muhaberat teatisinde Bayazıd - Tebriz telgraf hattının ve posta servisinin muntazaman icrasını temin eyleyecek tarzda iyi işlemlerini teminen telgraf aletleri ve kâfi miktarda memurun ile teçhiz edileceklerdir.

Madde — 3

İki Hükümet, Türk telgraf şebekesini İran telgraf şebekesine Van ve Kotur arasında bağlamak hususunda kezalik mutabıktırlar.

İki memleketin P. T. T. İdareleri işbu mukavle ahkâmının tatbiki tarzlarını biltilâf tanzim edeceklerdir .

Madde — 4

İki Hükümet, telefon şebekelerini en geç 1939 senesi nihayetine kadar birleştirmek maksadile icabeden bilcümle tedbirleri almak hususunda mutabıktırlar.

İki Hükümet, iki memleketin P. T. T. İdareleri tarafından bu hususta yapılacak tetkikat neticelerine göre bu iltisakın tahakkuk ettirileceği hudud noktası ve sarîh tarihini tayin ve tesbit edeceklerdir.

Madde — 5

İki Hükümetten her biri, kendi radiyo istasyonlarının doğrudan doğruya bağlı bulunmadığı memleketlere çekilen telsiz telgrafların transiti için gerek teknik ve gerek tarife bakımlarından müsavî şartlarla halen istifade edilen mütevassıt radiyo istasyonlarının, yerine kaim olabildikleri takdirde diğer tarafın radiyo istasyonlarına rüçhan bahşedecektir.

İşbu madde hükümlerinin tatbiki tarzları iki Hükümetin alâkadar idareleri tarafından biltilâf tesbit edilecektir.

Madde — 6

İşbu mukavele Âkid Taraflardan her birinin teşriî usullerine tâbi tutulacak ve işbu merasimin ikmal ve itmamı diğer Âkide nota ile tebliğ edilecektir.

Mukavele son notanın tevdiinden on beş gün sonra meriyete girecektir.

Teşriî usûl ve merasimin ikmalini gösteren tasdiknameler mümkün mertebe suratle Ankara da teati edilecektir.

Yukarıdaki hususları tasdik etmek üzere iki Âkid Tarafın murahhasları işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Tahranda, 14 mart 1937 tarihinde, Fransızca olarak iki nüsha tanzim edilmiştir.

İmza :

Cemal Hüsnü Taray

Samiy

Kemal Köprülü

Mehmed Hakimiy